

TAGATUBA

RAIMO POOM

TAGATOA TEATER

Foto: Andres Putting

Kultuurihuviline eksprokurör Steven-Hristo Evestus võiks sobida Estonia teatris Augeiase talle puhastama.

Soovitusi Estonia nõukogule ooperijuhi leidmiseks

Rahvusooper Estonia nõukogu koguneb täna juba teist korda vähem kui nädala jooksul, et arutada teatrijuht Aivar Mäe saatust. Võib-olla on vaja langetada otsustavaid otsuseid. Kes küll võiks rahvusooperi juhtimise keeruka töö üle võtta, kui selleks peaks vajadus olema? Kulissides sahisab juba kõvasti.

■ **Jaak Aaviksoo.** Universaalne juht, kes just äsja vabanes tehnikaülikooli rektori ametist. Kultuurivaldkond on praegu Isamaa ministri hallata, vanast tutvusest võiks ju siin abi olla? Tehnikaülikoolist TalTechi teinud endisel rektoril on võib-olla ka mõtteid, kuidas uuendada Estonia nüüdseks skandaaliga määritud nime.

■ **Laine Randjärv.** Oskab juhtida koori ja vahest saab ka orkestriga hakkama. Tal on riigi ja kohaliku tasandi juhtimiskogemust ning mõningane nõrkus Estonia vastu, sest on juba korra soovunud samas hoones tegutseva Eesti Kontserdi etteotsa saada.

■ **Steven-Hristo Evestus.** Selge kultuurihuvi ja -kogemusega eksprokurörist teatrijuht. Kahtlema ta on tal sahtlis häid plaane, mida ei jõudnud Vaba Laval veel ellu viia. Ühtlasi suudaks ta tänu varasemale ametile kõik majas toime pandud kuriteod ja patud lahendada.

■ **Indrek Saar.** Teatrikogemusega ministri- ja parteijuht. Kui sotside olukord kiiresti ei parane, võib jalgealune erakonnas tuliseks minna. Saar on mitteametlik Eesti meister skandaalidest puutumata jäämises. Oskus, mida teater praegu hästi vajaks, aga parteijuhi jätab vajalikust tähelepanust ilma.

Martin Helme lõpetab Andrus Ansipi alustatud töö

EKRE tulevasel juhil on head eeldused, et Isamaa viimaks Eesti poliitikast likvideerida.

ANALÜÜS
Raimo Poom
ajakirjanik

Kunagi oli Eesti poliitika parem pool kenasti jagatud. Ühes nišis oli Reformierakond, kes esindas ühiskonnas *laissez faire*'i lähenemisega hästi hakkama saavat, väljakujunevat ettevõtjate kihti. Teisal olid n-ö igamehe parempoolsed jõud Isamaa ja Res Publica ning siis mõlemad koos IRL-ina. Nemad rääkisid perest, tööst, patriotismist, ajalooost, korrast jne.

Selle mõnusa kaksikelu lõpetas pärast Siim Kallast Reformierakonna etteotsa saanud Andrus Ansip, kes tegi oravatest nišipartei asemel suurerakonna. Ühtäkki rääkis Reformierakond õhinaga perepoliitikast (emapalga kehtestamine) ja kaitses lõvina pensionäre (Ansip pigistas finantskriisi ajal kivist vee välja, aga pensione ei kärbitud sentigi).

Pärast pronksiööd, kui Ansip sai otsustavusega venemeelsete vastu silma paista, liideti reformi kuvandiga ka kõva sorts sinimustvalget korda armastavat patriotismi.

Üks kasvas suureks, teine jäi kiduma

Kuigi Ansip jätkas eri koalitsioonides IRL-iga (nüüd taas Isamaa) valitsemist, ei olnud see enam pea võrdsete parempoolsete jõudude koostöö. Reformierakond kasvas suureks, parempoolseks keskpõranda erakonnaks. IRL jäi kiduma ja pole sellest hoobist kunagi taastunud.

Pärast Mart Laari erakonna juhi kohalt tagasi tõmbumist on proovitud eri käilakujusid, kes kõik on tahtnud Isamaale uut nägu anda, kuid jäänud sellega jänni. Ei Ürmas Reinsalu, Margus Tsahkna ega Helir-Valdor Seeder pole märgatavat edu saavutanud.

Sedapidi, kuidas Reformierakond napsas IRL-ilt poliitilise skaala keskmese hoidvad valijad, liikus isamaalaste era-

kond paremale. Ent sealgi ootas ebaõnn, sest vastu hakkas puhuma EKRE tuul.

EKRE pole kunagi varjanud, et soovib saada Eesti paremkonservatiivse valija ainuesindajaks. Selleks on vaja teised samu valijaid meelitavad erakonnad välja süüa.

Kaks aastat tagasi sõnastas Mart Helme selle eesmärgi EKRE kongressil nii: „Tahan siinkohal teha üleskutse. Kõik need head inimesed, kes te kas harju-

musest või mingil muul põhjusel ikka veel toetate IRL-i või Vabaerakonda, langetage pragmaatiline ja Eesti seisukohast ainuõige otsus: andke oma toetus EKRE-le. Praegu-seks on ju selge, et rahvuskonservatiivsel tiival oleme meie ainus arvestatav jõud. Meid toetades aitate te meie erakonnal ületada 20% toetuse taseme ja tõusta positsioonile, kus me muutume Eesti poliitikas kahe liberaalse erakonna – Reformierakonna ja Keskerakonna – vastu tõeliseks, mitte kartellipoliitilist mängu etendatavaks alternatiiviks.”

Isamaa päevad on loetud

Vabaerakond lülitatigi valimistel kenasti välja. Isamaa parteikehandile andis hapi-nikku laialdane valimiskampaania, mis aitas erakonna veel kord üle künnise riigikokku. Natuke aitas kaasa veel see, et erakonnas on säilinud vanast ajast teatud organisatsioonilise töö oskus, mida Mart Helme *start-up*'i moodi käivitatud EKRE-l veel nappis.

Kui Martin Helme eeloleval nädalavahetusel EKRE juhtimise üle võtab, võiks Isamaa mõista, et nende päevad ja tunnid on loetud.

Idupartei-EKRE aeg saab läbi, kätte jõuab aeg, kus Konservatiivsest Rahvaerakonnast hakatakse tegema professionaalset suurerakonda (põhimõtteliselt siis EKRE retoorika järgi kartelliparteid, mida nad küll karmilt eitaksid). Keskerakonna-Reformierakonna liigasse jõudmiseks on vaja Hel-

Idupartei-EKRE aeg saab läbi. Kätte jõuab aeg, kus hakatakse tegema professionaalset suurerakonda.

mel Isamaa valijad alla neelata. Martin Helmel on sihikud paigas ja eeldused olemas. EKRE ei ole lasknud Isamaal üheski teemas arvamusi liidriks saada.

Teise pensionisamba reformi küsimus võeti Isamaalt mängleva kerglusega rahandusministeeriumisse Martin Helme teemaks, apteegireformi viimase hetke peatamise ajal tegi EKRE läbi-nähtavalt Isamaa sponsoritele silma ja koroonakriisi varjutati Isamaa täielikult majanduse päästmise peamise jõu kuvandi haaramisega.

Isamaa viimane ölekõrs oli seni võrdlus EKRE juhiga. Olgu Helir-Valdor Seeder nii vähenähtav kui tahes, ettevalmistatud jutupunktidest mitte väga hooliva Mart Helmega kõrvutades nägi see välja nagu voores.

Ent Seeder ei suuda EKRE tulevase liidriga enam tõenäoliselt rinda pista. Martin Helme ideoloogia ei pruugi paljudele meeldida, kuid kui ta suudab EKRE sundida professionaalse partei rajale, siis ei seisa Isamaa tühi kest tema vastu enam kuidagi püsti. Nüüd on EKRE eesotsas palju noorem nägu, kes ka põlvkonna mõttes on Kes- ja Reformierakonna liidritega samast puust. Nõnda lõpetab Martin Helme Andrus Ansipi alustatud Isamaa likvideerimise. ●

Helir-Valdor Seederi jaoks ei ole Martin Helme EKRE juhiks saamine just hingekosutav uudis.

Fotomontaaž
Fotod: Kiur Kaasik,
Priit Simson

